

Sygn. akt IV CSK 197/16

POSTANOWIENIE

Dnia 16 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa L .J. K. D.
przeciwko Z. S.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 16 listopada 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 23 lutego 2015 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 lutego 2015 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację Z. S. od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 18 września 2013 r., którym zasądzona została na rzecz powódki L. J. K. D. kwota 177 250 złotych z tytułu wynagrodzenia należnego poprzednikowi prawnemu powódki – radcy prawnemu R.D. za prowadzenie sprawy sądowej pozwanego. Ustalenia faktyczne w sprawie były niesporne, a podstawę prawną roszczenia był art. 750 k.c. Sąd drugiej instancji podzielił ocenę prawną sprawy dokonaną przez Sąd pierwszej instancji, apelacja pozwanego okazała się nieskuteczna, a odnosiła się do zarzutów procesowych dotyczących art. 322 i art. 100 k.p.c. oraz do naruszenia prawa materialnego, odnośnie do przedawnienia roszczenia i uwzględnienia w tym celu art. 5 w związku z art. 751 § 1 k.c.

W skardze kasacyjnej pozwany zarzucił Sądowi Apelacyjnemu naruszenie zaskarżonym wyrokiem przepisów prawa materialnego, tj. art. 5 w związku z art. 751 § 1 k.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie oraz art. 5 k.c. w związku z § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu i w związku z postanowieniami Kodeksu Etyki Radcy Prawnego przez przyjęcie, że prawidłowe było ukształtowanie wynagrodzenia za świadczone usługi przez pozwanego jako *success fee*. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części, tj. co do punktu II i III i oddalenie powództwa, ewentualnie uchylenie tego wyroku w tej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania z zasądzeniem kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania, ze względu na brak spełnienia warunków prawnych określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem skarżący wnosząc o przyjęcie skargi winien wskazać i uzasadnić spełnienie przynajmniej jednej z czterech przesłanek: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych

budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący powołał się na oczywiste uzasadnienie skargi oraz na występowanie w sprawie zagadnienia prawnego. Oczywista zasadność skargi ma polegać na tym, że roszczenie powódki jest przedawnione, a motywy przytoczone przez sąd za nieuwzględnieniem zarzutu przedawnienia są nieprzekonujące. Jedynym argumentem za takim twierdzeniem jest, zdaniem pozwanego, że „w ocenie skarżącego naruszenie prawa materialnego w tym przypadku nie budzi wątpliwości i jest oczywiste”. Skarżący nie zauważył, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego i w doktrynie od dawna jest utrwalone i znane stanowisko co do tego, jak powinno się uzasadnić oczywistość skargi. Wymaga to przeprowadzenia profesjonalnego wywodu prawniczego, z którego treści będzie wynikać, że rozstrzygnięcie sądu jest *prima facie* rażąco nieprawidłowe i dostrzegalne dla przeciętnego prawnika bez przeprowadzania analizy przepisów (por. przykładowo postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2011 r., II CSK 59/11, z dnia 18 lipca 2013 r., III CSK 143/13 i z dnia 8 września 2015 r., I CSK 1060/14, nie publ.). Nie wystarczy wyrazić własnego przekonania, że wydany wyrok jest nieprzekonująco uzasadniony i że naruszenie prawa materialnego „nie budzi wątpliwości i jest oczywiste”. Z tego względu nie można uznać, aby zostały spełnione przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Podobnie się sprawa przedstawia z zagadnieniem prawnym występującym w sprawie. Pozwany formułuje je jako „możliwość powoływania się na naruszenie zasady współżycia społecznego przez stronę, która ich sama nie przestrzega”. Wprawdzie ma rację skarżący, że występuje w stosowaniu prawa zasada tzw. czystych rąk, którą wyraża w ogólności wyrażone zdanie, ale to jest kwestia zastosowania tej zasady, a nie zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Najpierw jednak należy podnieść, że jeżeli uważa się, iż w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, to skarga nie może być jednocześnie oczywiście uzasadniona. Ponadto wymaga podkreślenia, że w orzecznictwie Sądu

Najwyższego od dawna są utrwalone poglądy na rozumienie „występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego”, a więc nie wystarczy, że zagadnienie prawne w ogóle występuje, jak to sformułował skarżący w uzasadnieniu wniosku. Przedstawione zagadnienie powinno zostać szczegółowo uzasadnione, z powołaniem się na orzecznictwo i doktrynę, ze wskazaniem jego nowości, a więc braku rozstrzygnięcia w dotychczasowym orzecznictwie, a także, że poza znaczeniem jakie ma jego rozpatrzenie przez Sąd Najwyższy dla konkretnej sprawy, ma znaczenie dla rozwoju prawa w ramach publicznoprawnego charakteru skargi kasacyjnej (por. przykładowo postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2010 r., I CSK 189/10, z dnia 23 marca 2012 r., II PK 2/12, z dnia 18 września 2012 r., II CSK 180/12, z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 83/13 i z dnia 8 września 2015 r., I CSK 1062/14, nie publ.).

W niniejszej sprawie należało wykazać, skoro tak twierdzi skarżący, źródło – w twierdzeniach teorii prawa – co do bliżej nieznanej podległości przepisów kodeksu cywilnego i rozporządzenia wykonawczego do ustawy o radcach prawnych - której pozwany w ogóle nie powołał - wewnętrznym zasadom etyki uchwalonym przez korporację prawniczą radców prawnych, na zasadach *lex specialis* do *legi generalis*. W tym stanie rzeczy w oczywisty sposób nie zostały wykazane przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a ponieważ skarga kasacyjna jest wyjątkowym środkiem zaskarżenia prawomocnego orzeczenia sądowego, które ma sporządzone uzasadnienie i nie podniósł skarżący zarzutów naruszenia przepisów postępowania, to należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.